

Вінниця: Нова книга, 2013. 3. *Накаї Кодзуо*. Вступ до української мови. – Токіо, 1991. 4. *Шевченко Тарас*. Кобзар / Тарас Шевченко; [редкол.: Г. Ф. Семенюк (голова) та ін.]. – 2-е вид. – К: ВПЦ "Київський університет", 2009. 5. *Шевченко Т.* Повне видання творів Тараса Шевченка. – Т. XII. Поезія Шевченка чужими мовами. – Чикаго: В-во Миколи Денисюка, 1963.

Надійшла до редколегії 18.04.13

Кыак Т.

Переводы поэзии Тараса Шевченко на немецкий язык

В статье рассмотрены веки распространения творчества Тараса Шевченко в немецкоязычном ареале, сопоставлено переводы отдельных стихотворений различных мастеров с позиции множественности перевода, проиллюстрировано весомость наследия писателя для популяризации украинской истории и культуры в европейских странах.

Ключевые слова: перевод, язык, поэзия, Украина, переводчик.

Кyyак Т.

Translations of Taras Shevchenko's Poetry to German Language

The article deals with the milestones of the extension of Taras Shevchenko's literature into the German language halo. The author both juxtaposes the translations of Shevchenko's writings made by different artists from the standpoint of the translation multiplicity and displays the weight of Shevchenko's heritage for the popularization of the Ukrainian history and culture in European countries.

Key words: translation, language, poetry, Ukraine, translator.

УДК 821.161.2.09:82(519.5)

*Кім Сук Вон, канд. філол. наук, доц.,
Ю. Ковальчук, асист.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка*

ШЕВЧЕНКОЗНАВСТВО В РЕСПУБЛІЦІ КОРЕЯ

У статті розглядається історія вивчення творчості Т. Шевченка в Республіці Корея, наведено аналіз наукових праць південнокорейських шевченкознавців – Кім Сук Вона та Хан Чжон Сук.

Ключові слова: Т. Шевченко, Республіка Корея, Кім Сук Вон, Хан Чжон Сук, літературна компаративістика, романтизм, національна ідентичність.

У недалекому минулому, коли Україна ще не здобула незалежності, між СРСР та Республікою Корея через ідеологічні суперечності зберігалось напруження у стосунках, внаслідок чого шляхи для потрапляння інформації про Україну до Республіки Корея були вкрай обмежені. Значна географічна віддаленість України та Республіки Корея також сприяла тому, що між двома країнами не існувало культурного обміну до моменту встановлення дипломатичних відносин у 1992 р.

У ході налагодження та розвитку економічних, наукових і культурних зв'язків в обох державах зростало взаємне зацікавлення історичним процесом країни-партнера, її традиціями та надбаннями у різноманітних сферах мистецтва. Проте слід визнати, що вивчення української літератури в Кореї донедавна залишалося вкрай незначним. В основному проводилося ознайомлення з російською літературою, побіжно вивчалася творчість І. Франка, Лесі Українки. Окремо здійснювалося вивчення творчості М. Гоголя, який багато уваги приділяв Україні, її побуту й культурі. Природно, що постать знакового українського поета і митця Тараса Шевченка та унікальність його таланту теж не могли залишитися поза увагою корейських науковців.

Шевченкознавство в Республіці Корея молоде і представлене небагатьма іменами. Однак можна сказати, що в цій галузі зроблено значні досягнення, незважаючи на нетривалий період існування українських студій на теренах корейських освітніх та наукових установ. Роль першопрохідця шевченкознавства в Республіці Корея належить літературознавцю й перекладачу Кім Сук Вону, який у 1997 р. на базі Київського національного університету імені Тараса Шевченка захистив кандидатську дисертацію на тему: "Шевченко і корейська література (Типологічні сходження і контактні зв'язки)" [1]. Того ж року в Україні вийшла його монографія [2], а незабаром, у 1998 р., корейські читачі вже мали змогу познайомитися зі збіркою поезій великого українця "О, Україно! О, Дніпре! Збірка віршів найкращого українського національного поета Т. Шевченка" в перекладі Кім Сук Вона [4]. У 2005 р. збірку було перевидано під назвою "О, Україно! О, Дніпре!" (зміст нараховує 77 поезій) [5], що свідчить про збереження інтересу корейських інтелектуалів до української літератури. У 2003 р. світ побачив корейський переклад поеми "Гайдамаки" [3], виконаний Кім Сук Воном. Цінність перекладів творів Т. Шевченка Кім Сук Воном полягає у тому, що вони зроблені з українського оригіналу, на відміну від інших наявних на сьогодні корейських перекладів, здійснених з російськомовних версій. Зазначимо також, що з 1997 р. Кім Сук Вон викладає на кафедрі китайської, корейської та японської філології Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка низку дисциплін із корейського літературознавства та лінгвістики, продовжуючи дослідження української літератури та фольклору, і, крім того, за довгі роки роботи зробив значний внесок у становлення і розвиток корезнавства в Україні.

Праці Кім Сук Вона в галузі літературної компаративістики поклали початок взаємному вивченню літератур Кореї та України. Але, оскільки безпосередніх зв'язків між нашими державами донедавна не існувало, серйозне наукове дослідження було можливо побудувати лише на базі загальних типологічних і психологічних причин, що

обумовили наявність тих чи інших подібних явищ в українській і корейській літературах. На думку корейського науковця, найважливішим є той факт, що тривалий час обидва народи перебували під іноземним ярмом і вели боротьбу за національне визволення своєї батьківщини. Визнаючи, що корейська й українська літератури належать до різних художніх систем, та усвідомлюючи наявність істотних розбіжностей між культурами Заходу і Сходу, Кім Сук Вон спирався на ідею про те, що ці дві системи знаходяться у відносинах взаємного доповнення. Звідси неминуче значення діалогу між ними. Донині залишається актуальною проблема розширення меж порівняльного вивчення різних літератур Заходу і Сходу, а особливо типологічних зв'язків між тими літературами, які раніше ніколи не були об'єктом активного наукового осмислення, як-от зв'язки між корейською та українською літературами.

Отже, хоча й на перший погляд може здаватися, що в літературах України і Кореї немає схожих рис, на які можна було б спиратися в порівняльному аналізі, Кім Сук Вону вдалося зробити безсумнівно цікаву спробу пошуку спільного знаменника в діяльності двох визначних майстрів слова – Т. Шевченка (1814–1861) та Юн Донг Джу (1917–1945). Подібність суспільно-історичних та психологічних тенденцій розвитку, яку спостерігаємо навіть у дуже різних, генетично не пов'язаних між собою народів Заходу та Сходу, породжує спільність закономірностей та тенденцій літературного розвитку. Корейська та українська літератури виступають як невід'ємні складові цілісного процесу єдиної всесвітньої літератури. Типологічні аналогії можна простежити на прикладі творчості Т. Шевченка та Юн Донг Джу. Корейський дослідник виявив, що цих поетів поєднує романтизм і патріотичні мотиви їхніх творів. Юн Донг Джу виступав проти японської колонізації, як свого часу Т. Шевченко виступав проти панування царської Росії. Т. Шевченко пережив десять тяжких років заслання, а Юн Донг Джу загинув у японській в'язниці. За життя цих двох поетів їх нічого не зв'язувало, але їхні долі дуже схожі. Творчість Т. Шевченка сильно вплинула на українську літературу. В епоху японського колоніалізму (1910–1945) більшість корейських письменників і поетів писали японською мовою і служили Японії, але Юн Донг Джу був одним із тих, хто писав тільки корейською, тому був наче промінь світла у той похмурий час. Так само важко перебільшити цінність літературної спадщини Т. Шевченка для збереження української мови та національного духу в часи пригноблення російським царизмом.

Т. Шевченка і Юн Донг Джу – поетів, яких вважають символами національно-визвольного руху, – розділяють і епохи, і форми художнього вираження. Але подібні соціально-політичні, психологічні й духовні причини дають підставу поставити їх в один ряд, якщо не у масштабі творчості, то хоча б у спільності мотивів,

що керували ними при написанні їхніх творів. Зіставлення творчості Т. Шевченка та Юн Донг Джу дозволило Кім Сук Вону виявити спільність їхнього романтичного світовідчуття, історичних поглядів, бунтарства, християнсько-утопічного уявлення про майбутнє, ідеалів людинолюбства й милосердя. Поетів об'єднують палке прагнення волі та розкріпачення особистості, національно-патріотична спрямованість творчості, ідейні оцінки історичного минулого і теперішнього, мрії про ідеальну людину та ідеальне суспільство з погляду християнської релігії та моралі.

У працях Кім Сук Вона на прикладі Т. Шевченка та Юн Донг Джу показано значення поезії в житті людини і роль поета у суспільстві. Справжній поет у будь-якій країні буде вічною пам'яттю для людей. Тому Т. Шевченко в Україні та Юн Донг Джу в Кореї ніколи не будуть забуті.

Під час стилістичного аналізу поезій Т. Шевченка корейський дослідник дійшов висновку, що у творчості митця досить чітко простежується романтичне світосприйняття, причому романтизм українського поета є одним з виявів європейського романтизму. Дослідник наголошує на тому, що поетичний доробок Т. Шевченка, генетично пов'язаний з народною пісенно-ліричною традицією, сприяв формуванню справжнього розуміння українського феноменального мислення, багатого культурного потенціалу українського народу. На переконання Кім Сук Вона, Т. Шевченко, незважаючи на подекуди різкий тон та ідейний радикалізм, протягом усього періоду творчої діяльності залишався поетом-романтиком, у віршах якого романтичний настрій переходить зі змістовної площини в площину стилістичну, а в більшості випадків є внутрішнім духовним підтекстом багатьох творів. Т. Шевченко, як і майже всі поети-романтики, протиставляє видимому світу сліз, насилля, приниження і зла свій світ справедливості й вічних загальнолюдських цінностей. Романтизм Т. Шевченка – це не безпричинні сльози по "втраченому раю" і не просте бунтарство зневіреної людини. У всій його поезії помітно оригінальне бачення справедливого світу, заснованого на любові до ближнього, гуманності, співчутті до його мук. Будучи натурою духовно сильною і стійкою, він ненавидів будь-яке насилля, бо з дитинства відчув його на собі. Його романтизм не є чимось аморфним і пасивним, що не чинить опору тиску зовнішнього світу і ховається від нього "в себе". Це відрізняє його від попереднього покоління українських поетів-романтиків. Т. Шевченко синтезував у своєму розумінні романтизму кращі досягнення українського фольклору з традиціями романтизму європейського, часто застосовуючи також біблійні мотиви, що для нової української поезії було справою незвичною. Сполучення фольклорного, романтичного і біблійного стилів і стає фундаментом оригінальної шевченківської віршостилістики. Численні алітерації, досліді з використанням

різноманітних звукосполучень, які створюють гармонію кожної строфи, говорять про чутливу ліричну душу поета, що відчувала найменші приховані рухи природи й людської душі. Заслуга Т. Шевченка полягає в тому, що він зумів за допомогою найпростіших, на перший погляд, засобів викувати для народу мову, здатну до історично правдивих, найтонших узагальнень.

Спираючись на ідеї Д. Чижевського, котрий доводив тезу про романтичну основу творчості Т. Шевченка, Кім Сук Вон відкидає розповсюджені серед дослідників радянських часів думки про "еволюцію" творчості Т. Шевченка від романтизму до реалізму і про наявність у нього понять про класову боротьбу як такі, що суперечать особливостям його поетичного і суто людського мислення.

Оскільки значну частину доробку Т. Шевченка становлять твори на історичну тематику, Кім Сук Вон не міг оминати необхідності охарактеризувати погляди поета на рідну історію. Він схиляється до думки, що для Т. Шевченка овіяні романтикою героїчні образи минулого поступаються місцем пильному аналізу і безсторонній оцінці минулого з погляду його наслідків для сучасності. Історія не тільки проектується на сучасність, вона здобуває ще й символічний зміст для нащадків, тому що навіть через більш ніж півтора століття його твори звучать актуально. Для Т. Шевченка історія служить своєрідним духовним позачасовим символом рідного краю: як сили, мужності й героїзму рідного народу, так і підступництва, ненависті, зрадництва, прислужництва з боку українців, що забули свої корені й перетворилися в лиховісні образи людей без батьківщини, яким усе одно, кого розпинати і з ким боротися. При цьому патріотизм Т. Шевченка ґрунтується не просто на зовнішніх атрибутах національного. Його любов до Батьківщини – у сміливому розкритті проблем національного розвитку. Поряд із вагомими зовнішніми причинами пригнобленого становища українського суспільства (такими, як царизм і жорстока шовіністична пропаганда) він розкривав і внутрішні причини: інертність і несвідомість самої української еліти, очевидна внутрішня безвільність самого народу, що була викликана знищенням найкращих його представників протягом багатьох століть.

Кім Сук Вон працював також над аналізом ще однієї ключової проблематики шевченкознавства – питанням про релігійні погляди поета. Корейський літературознавець відстоює думку про те, що Т. Шевченка в жодному разі не можна називати атеїстом. Він постійно перебував у пошуках та роздумах про сутність Бога та його стосунки з людьми, однак ніколи не піддавав сумніву його існування. Т. Шевченко бажав, аби Бог був одночасно і захисником душі людини, і помічником у боротьбі проти ворогів. Поет мріяв про новий світ, який після звільнення його від несправедливості та жорстокості мав бути побудований за євангельськими принципами всезагальної любові та милосердя. Поет закликає до єднання на основі істинних

християнських принципів добра та справедливості. Реальна картина світу в його поезіях перемирюється з недосяжною, але такою жаданою картиною гармонійних відносин між людьми, природою та Богом. Поет часто повторює думку про те, що люди самі перетворюють "земний рай" у нестерпне пекло. Він створює новий образ Бога, у якому втілюються давні народні мрії, синтезуючи ці сподівання в оригінальній релігійно-філософській концепції. Т. Шевченко змальовує образ Бога як символ недосяжного для людей ідеалу, який сама людина віддаляє від себе через необізнаність чи злий намір. Таким чином Кім Сук Вон показує, що гуманістичні заклики Т. Шевченка, його віра у побудову в майбутньому кращого світу без насилля та поневолення, слугують доказом його глибокої релігійності.

Не обходить увагою Кім Сук Вон й аналіз перекладацьких труднощів, які постали перед ним під час роботи над українсько-корейськими перекладами вибраних творів Т. Шевченка. Разом з тим він наводить також розгорнуту критику перекладу "Кобзаря" (60 творів), виконаного північнокорейським автором Кім Чун Воном у 1957 р. на основі російськомовного видання. Кім Сук Вон відзначає, що його північнокорейський колега застосовує переклад як засіб нав'язування ідеологічних догм і перекручує справжній зміст творів, до того ж повторюючи помилки російських перекладів.

Досвід Кім Сук Вона як перекладача підтверджує, наскільки складним є процес перекладу між неспорідненими мовами, які до того ж належать народам із такими відмінними літературними традиціями, як корейський та український. Причому робота над творами прославленого поета накладає на перекладача велику відповідальність за адекватну передачу специфіки його стилю, ритмомелодики та ідейного змісту творів, збереження самотності української поетичної естетики та народного слова. Усе, однак, ускладнюється тим, що перекладачу часто доводиться вирішувати проблеми перекладу, пов'язані не тільки з підбором лексичних і стилістичних засобів. Кардинальна відмінність синтаксичної будови корейських речень від українських та відсутність у корейській поезії рими в європейському значенні цього поняття не залишають перекладачеві іншого вибору, окрім перекладу поетичних творів вільним віршем. Це менш колоритно і красиво, однак допомагає якнайближче підійти до специфіки оригіналу. При цьому втрачаються особливості ритмомелодики, проте зміст страждає меншою мірою, і цей фактор відіграє теж аж ніяк не останню роль. Корейський перекладач поезії Т. Шевченка змушений обирати зміст, оскільки багато особливостей його стилю відтворити корейською мовою неможливо. Кім Сук Вон зазначає, що зіштовхнувся зі значними труднощами під час пошуку методів передачі іронії,

символічного навантаження образів, пошуку відповідників для варваризмів, просторічних виразів, фразеологічних одиниць тощо.

Низка статей та збірки перекладів вибраних творів Т. Шевченка, здійснені Кім Сук Воном, не є єдиними матеріалами в галузі шевченкознавства, виданими останнім часом у Республіці Корея. Значний внесок у розробку цієї науково-просвітницької ниви зробила професор кафедри історії західних країн Сеульського університету Хан Чжон Сук, котра стала упорядником і перекладачем збірки під заголовком: "Історія та поетична душа України: Кобзар" [6]. До книги увійшла об'ємна передмова, 21 поезія з розгорнутими коментарями та автобіографія Т. Шевченка. Перекладачка сама зізнається, що не володіє українською мовою вільно, тому задля зменшення неточностей вона звірялася з кількома російськомовними та англомовними перекладами. Як і її колега-попередник Кім Сук Вон, Хан Чжон Сук наголошує на тому, що під час перекладу Шевченкової поезії корейською мовою, на жаль, неминуче втрачається її пісенна музичність, проста краса народного слова.

Збірка увійшла до багатотомної серії "Видатні книги", започаткованої видавництвом "Хангільса" у 1996 р., яка станом на 2012 р. складалася вже з 123 томів. Серія включає головні твори східних та західних філософів і письменників світової величини від античності до XX ст. Той факт, що ім'я Т. Шевченка поставлено поряд із такими визначними іменами, як Платон, Арістотель, Ж.-Ж. Руссо, Г. Гегель, С. К'єркегор, К. Леві-Стросс, М. Гайдеггер, означає, що український автор здобув у Республіці Корея визнання не просто як літератор, але і як мислитель, ідеї якого вагомо вплинули на свідомість людства. Це сприятиме в найближчий час приверненню до нього та української культури в цілому уваги південнокорейських науковців та поціновувачів художнього слова, одночасно сприяючи творенню позитивного образу України як держави, що має власну інтелектуальну історію.

Хан Чжон Сук за фахом є істориком, автором численних монографій і статей на теми історії суспільно-політичної думки Росії, історії України, соціології, гендерних проблем. Наукова спеціалізація дослідниці визначила її особливий підхід до творчості Т. Шевченка: переклад для неї є перш за все не літературною працею, а засобом, який дозволяє наблизитися до аналізу політичних та ідеологічних процесів слов'янських суспільств. Поезії Т. Шевченка цікавлять її не як художні об'єкти, а радше як поетичні ілюстрації, що спонукають читача не розглядати перипетії історичного процесу України як сукупність сухих фактів, а емоційно співпереживати трагічній долі українського народу.

Хан Чжон Сук висвітлила для корейського читача ключові моменти біографії Т. Шевченка, які визначили його світоглядну систему та творчий шлях. Репродукції найвизначніших картин, підібрані у книзі,

допомагають скласти враження про Т. Шевченка як митця, а докладні роз'яснення до поезій, у яких розкрито історичне тло та символізм образів, допомагають читачу, незнайомому з українською історією, сформувати правильне розуміння прочитаного.

У вступному слові корейська дослідниця розповідає про те, що вивчати багатогранну творчу постать Т. Шевченка вона почала у контексті історичних розвідок про діяльність Кирило-Мефодіївського братства. Причому на початку вона була схильна розглядати самого Т. Шевченка як політичного діяча, борця з царизмом, а його твори – як політичні прокламації, але вдумливе читання розкрило для Хан Чжон Сук романтичний світ Шевченкових історичних балад, атмосферу яких вона порівняла з циклом поем Оссіана шотландця Дж. Макферсона (1736–1796) про героїчну кельтську старовину та з Гомеровим епосом.

Творчість Т. Шевченка Хан Чжон Сук зараховує до напряму романтизму і виділяє у ній кілька основних мотивів: козацька минувшина ("Гайдамаки", "Гамалія", "Тарасова ніч" тощо), трагедія жіночої долі ("Наймичка", "Катерина" тощо), критика російського царизму ("Сон", "Кавказ" тощо), український фольклор і легенди ("Причинна" тощо), роздуми поета над власною долею ("Мені тринадцятий минало" тощо).

Твори на козацьку тематику та поезії, пов'язані з українським міфологічним фольклором, на думку корейської дослідниці, мають велику просвітницьку цінність, виховуючи інтерес і повагу до насиченої подіями та героїчними персонажами козацької минувшини, до народних пісень і вірувань.

У поемах про матерів-покриток Хан Чжон Сук пропонує побачити подвійний смисл: за зовнішнім шаром образу нещасливої долі героїні проступає прихований образ приниженої й зневаженої Російською імперією України. Зваблена і покинута москалем Катерина вчиняє самогубство, а її дитина поневіряється по світах зі сліпим жебраком, символізуючи страждання становище українського народу. Героїня поеми "Наймичка" віддає дитину до чужої родини, і син виростає, не знаючи, хто насправді є його рідна матір. Таким чином дослідниця порівнює образ дівчини, позбавленої честі, з образом батьківщини, поневоленої колонізаторами.

Наявність у поезії Т. Шевченка різких висловлювань проти поляків, євреїв і росіян суперечить сучасним поняттям про політкоректність і може стати на заваді правильному сприйняттю творів закордонними читачами. Тому Хан Чжон Сук наголошує на тому, що, незважаючи на це, поет закликав не до міжнаціональної ворожнечі, а до боротьби з колоніальним поневоленням, і вірив у можливість створення дружньої сім'ї вільних народів. Сцени насильства, які, безумовно, кидаються читачеві у вічі, свідчать не про намагання поета оспівувати війну та кровопролиття, а про його прагнення донести думку про недопущення повторення таких інцидентів.

Щодо ролі поета в ту епоху, коли за українською літературою не визнавалося право на існування, а українську мову вважали мужицьким діалектом, який не спроможний передавати високі емоції та ідеї, Хан Чжон Сук відзначає, що він вдихнув в український народ віру в його унікальність та самостійність, і звертає увагу на те, що у світі важко знайти інші подібні приклади того, як одна особистість звільнила й оживила забуту і пригноблену націю, заново сконструювавши її ідентичність на базі національної мови. Як проповідник української національної ідеї Т. Шевченко став символом боротьби українського народу за право на існування, і тому його поезії є не просто літературними творами, а документами, в яких відображено зародження і зростання української самосвідомості, важливість яких не зменшується і для сучасних українців.

Високо оцінений ще сучасниками видатний літературний талант Т. Шевченка не тільки оживив українську мову і став фундаментом для розвитку самобутньої української літератури у майбутньому, але й проголосив ідеї збереження таких загальнолюдських гуманістичних цінностей, як свобода, мир, любов до рідного краю, міжнаціональна співпраця. Універсальність та багатство смислового навантаження роблять поезії Т. Шевченка завжди актуальними і зрозумілими представникам різних народів. Хоча нині шевченкознавство в Республіці Корея представлене небагатьма науковцями, ми сподіваємося, що видатна постать українського генія ще неодноразово привертатиме увагу корейських літературознавців, істориків та культурологів, що сприятиме поглибленню плідних дружніх стосунків та взаємного культурного розуміння між нашими державами.

1. *Кім Сук Вон*. Шевченко і корейська література (Типологічні сходження і контактні зв'язки): Автореф. дис. канд. філол. наук: 10.01.05 / Кім Сук Вон; Київський ун-т ім. Т. Шевченка. – К., 1997. – 27 с. 2. *Кім С. В.* Шевченко и корейская литература / С. В. Ким. – К.: Визант, 1997. – 269 с. 3. *Шевченко Т. Г.* Гайдамаки / Передм. та пер. з укр. Кім Сук Вон. – К.: Київський університет, 2003. – 190 с. 4. *셰브첸코 타라스*. 아! 우크라이나여 드네프르 강이여: 우크라이나 최고 민족 시인 셰브첸코 시 모음집 / 셰브첸코 지음; 김석원 역. – 서울: 진리탐구, 1998. – 210 p. 5. *셰브첸코 타라스*. 아 우크라이나여! 드네프르 강이여! / 셰브첸코 지음; 김석원 옮김. – 서울: 지식마당, 2005. – 404 p. 6. *셰브첸코 타라스*. 우크라이나의 역사와 시정: 유랑 시인 / 타라스 셰브첸코 지음; 한정숙 편역. – 파주: 한길사, 2005. – 592 p.

Надійшла до редколегії 12.03.13

Ким Сук Вон, Ковальчук Ю.

Шевченковедение в Республике Корея

В статье рассматривается история изучения творчества Т. Шевченко в Республике Корея, приводится анализ научных трудов южнокорейских шевченковедов – Ким Сук Вона и Хан Чжон Сук.

Ключевые слова: Т. Шевченко, Республика Корея, Ким Сук Вон, Хан Чжон Сук, литературная компаративистика, романтизм, национальная идентичность.

Kim Suk Won, Kovalchuk Y.

Shevchenko-Related Studies in Republic of Korea

The article examines the Shevchenko-related studies in the Republic of Korea, analyzes scientific works of South Korean Shevchenko-related scholars – Kim Suk Won and Han Jeong Suk.

Key words: T. Shevchenko, Republic of Korea, Kim Suk Won, Han Jeong Suk, comparative literature, national identity.

УДК 821.161.2-1:81'255.4=111

*Л. Коломієць, д-р філол. наук, проф.,
Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка,*

ВАРІАТИВНІСТЬ У ВІДТВОРЕННІ ПОЕТИЧНОГО МОВЛЕННЯ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ: ВІД АВТОРСЬКОГО ДО ПЕРЕКЛАДАЦЬКОГО ДИСКУРСУ

Статтю присвячено змістовому та дискурсивному аналізу текстів двох народних пісень на слова Тараса Шевченка "Рече та стогне Дніпр широкий..." і "Думи мої, думи мої..." в кількох перекладах англійською мовою з метою виявлення в кожному окремому перекладі некритичних і критичних дискурсивних зсувів, розуміючи під останніми такі зсуви у плані вираження, що можуть призводити не тільки до часткової втрати змістової основи авторського мовлення, а й до "розриву" ліричної фабули першотвору.

Ключові слова: лірична фабула першотвору, авторське поетичне мовлення, перекладацький дискурс, критичний дискурсивний зсув.

Матеріалом дослідження у статті є англійськомовні переклади українських народних пісень на слова Тараса Шевченка, тексти яких давно вже стали канонічними творами української літератури. Ми розглядаємо переклади кількох текстів із "Кобзаря", що виконувалися різними перекладачами в різний час. Упізнавані українською мовою з перших слів, поставши англійською, вони втрачають свою українську канонічність, немовби сакральну вже в українському сприйнятті цілісність і набувають інтерпретаційно-дискурсивної відкритості, варіативності. Так, Тарасові думи з волі того чи іншого перекладача стають то "щирими", то "сумними" чи